

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ДОМ НАРОДА
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ**

Савјет националних мањина Босне и Херцеговине

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**DOM NARODA
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM**

Vijeće nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine

Број: 05/7-50-13-218-33/18

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ САВЈЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА БиХ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

Сарајево, фебруар 2018. године

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ САВЈЕТА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА БиХ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

Садржај

Поглавље I. Уводне напомене.....	2
Поглавље II. Сједнице Савјета национални мањина	3
Поглавље III. Припрема и израда докумената.....	5
Поглавље IV. Састанци.....	8
Поглавље V. Информације.....	8
Поглавље VI. Рад с медијима.....	10
Поглавље VII. Остале активности Савјета националних мањина	11

Парламентарна скупштина БиХ је Одлуком о оснивању Савјета националних мањина Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 38/06, 93/08, 53/09 и 60/14) основала Савјет националних мањина БиХ, као посебно савјетодавно тијело Парламентарне скупштине БиХ, те Одлуком о именовану чланова Савјета националних мањина Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 15/08, 53/09, 59/09, 60/13 и 41/16) именовала чланове Савјета националних мањина БиХ.

Поглавље I.

Уводне напомене

На основу члана 4. став (1) Одлуке о оснивању Савјета националних мањина Босне и Херцеговине, утврђено је да Савјет националних мањина БиХ (у даљем тексту: Савјет) даје мишљења, савјете и приједлоге Парламентарној скупштини БиХ о свим питањима која се тичу права, положаја и интереса националних мањина у Босни и Херцеговини.

Такође, у складу са чланом 4. став (2) наведене одлуке, Савјет може делегирати стручњаке у раду уставноправних комисија оба дома Парламентарне скупштине БиХ, Заједничке комисије за људска права и других комисија и радних тијела Парламентарне скупштине БиХ када расправљају о правима, положају и интересима националних мањина.

У Савјет су именовани:

1. ХАЛИЛ БИЦАЈ (Албанац)
2. ДРАГАН МАРКОВИЋ (Црногорац) од 01. 02. 2014.

3. ЈОВАНКА МАНЗАЛОВИЋ ШАЛАКА (Чехиња),
4. ЈАКОБ ФИНЦИ (Јевреј),
5. ТИХОМИР КНЕЖИЧЕК (Италијан),
6. ЕВА ПАШИЋ ЈУХАС (Мађарица),
7. ВЈЕРОЧКА ГАЈИЋ (Словакиња),
8. ТОДОРКА ЈОВАНОВИЋ (Македонка),
9. ВЕЛИБОР КУВАЧ (Нијемац),
10. ДЕЈАН ПИОТРОВСКИ (Пољак),
11. ХАКАН ВАРАН (Турчин),
12. СИЛВИЈА ВУЈОВИЋ (Румунка),
13. МАРИЈА ГРБИЋ (Словенка),
14. АНДРИЈА СВАТОК (Украјинац),
15. МЛАДЕН РАДМИЛОВИЋ (Рус),
16. ТИЈАНА ВУЧУРЕВИЋ (Русинка),
17. НЕЏАД ЈУСИЋ (Ром).

Одлука је ступила на снагу 30. јула 2013. године објавом у "Службеном гласнику БиХ" - број 60, а Допуна Одлуке је објављена у "Службеном гласнику БиХ" - број 41/16 којом је додат један члан Савјета

18. ДАВОР ЕБНЕР (Аустријанац).

Представник Министарства за људска права и избјеглице БиХ, надлежан за питања националних мањина, редовно је присуствовао сједницама Савјета. Информацијама и сугестијама квалитетно је доприносио рјешавању питања која су се односила на надлежност Министарства за људска права и избјеглице, а била су предмет дискусија на сједницама Савјета.

Поглавље II.

Сједнице Савјета националних мањина БиХ

У извјештајном периоду у току 2017. године Савјет је одржао 10 редовних сједница:

32. сједница Савјета националних мањина БиХ, 28. 12. 2017.

31. сједница Савјета националних мањина БиХ, 24. 11. 2017.
30. сједница Савјета националних мањина БиХ, 27. 10. 2017.
29. сједница Савјета националних мањина БиХ, 29. 09. 2017.
28. сједница Савјета националних мањина БиХ, 31. 08. 2017.
27. сједница Савјета националних мањина БиХ, 12. 07. 2017.
26. сједница Савјета националних мањина БиХ, 30. 06. 2017.
25. сједница Савјета националних мањина БиХ, 26. 05. 2017.
24. сједница Савјета националних мањина БиХ, 21. 04. 2017.
23. сједница Савјета националних мањина БиХ, 22. 02. 2017.

Сједнице је сазивао и водио предсједавајући Савјета, Тихомир Кнежичек, а 26. и 32. сједницу сазвао је и водио први замјеник предсједавајућег Андрија Сваток.

На сједницама се расправљало о тачкама које су биле предвиђене Програмом рада Савјета за 2017. годину, као и другим текућим питањима која се тичу националних мањина у току 2017. године, и то првенствено: дефинисање и израда приједлога критеријума за избор чланова Савјета националних мањина БиХ, активности у процесу измјене Закона о правима припадника националних мањина и промјени Одлуке о оснивању Савјет националних мањина БиХ, предлагање амандмана на Устав БиХ, начин финансирања рада Савјета, одржавање међународне конференције и стручне посјете Савјета националних мањина Чешке Републике.

Све сједнице су одржане у планирано вријеме и на свакој сједници је био потребан кворум чланова. Присуство чланова Савјета на сједницама износи 90%. Неблаговремено испуњавање обавезе чланова Савјета преузетих сходно закључку 30. сједнице у вези с давањем приједлога за план рада Савјета у 2018. години негативно се одразило на процес рада Савјета у децембру 2017. године. Обавеза је испуњена након договореног рока и План рада Савјета за 2018. усвојен је 28. 12. 2017. године.

С обзиром да је четворогодишњи мандат Савјета истекао 18. 09. 2017. године, од тог датума Савјет ради у техничком мандату.

Састанци Савјета се организују уз значајну стручну и техничку помоћ Канцеларије секретара Заједничке комисије за људска права Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине. С обзиром да је секретарка Комисије прешла на друго радно мјесто, а није дошла њена замјена, значајан период у 2017. години Савјет није имао адекватну стручну подршку која се односи на процес сазивања сједница Савјета и ефикасну израду приједлога према надлежним тијелима.

Поглавље III.

Припрема и израда докумената

У извјештајном периоду су припремљени и израђени сљедећи документи:

- **План рада Савјета за 2018. годину**

На основу искустава у досадашњем раду Савјета и процјене активности које би требало реализовати у наредном периоду, замјеник предсједавајућег предложио је План рада Савјета за 2018. годину, који је усвојен на 32. сједници Савјета, одржаној 28. 12. 2017. године.

- **Извјештај о раду Савјета националних мањина за 2017. годину**

Извјештај о раду Савјета националних мањина за 2017. годину усвојен је на 33. сједници Савјета, 25. 01. 2018. године.

- **Критеријуми за избор чланова Савјета националних мањина**

Ради превазилажења проблема у вези са недостатком писаних критеријума за избор представника националних мањина, Савјет је на 24. сједници, одржаној 21. 04. 2017. године, прихватио приједлог критеријума за избор представника националних мањина у Савјет. Документ је упућен Заједничкој комисији за људска права, надлежној за именовање чланова Савјета националних мањина БиХ. Комисија је на сједници одржаној 30. 05. 2017. године разматрала приједлог и није прихватила понуђене нити је предложила своје критеријуме. У 2016. години Заједничкој комисији за људска права је такође упућен приједлог критеријума за избор представника националних мањина у Савјет, који Комисија није прихватила.

Проблем недостатка критеријума за избор чланова Савјета коментарисала је Европска комисија у Извјештају о Босни и Херцеговини за 2016. годину, у којем се на стр. 25 наводи: „Недостатак ресурса и политичких полуга у доношењу одлука ометају дјелотворност и учинак Савјета националних мањина на државном и ентитетском нивоу. Исполитизовани и сложени поступци именовања такође поткопавају легитимност и способност Савјета да ради исправно“.

1. Припрема и израда иницијатива

У извјештајном периоду разматране су и упућене у процедуру слjedeће иницијативе:

- **Иницијатива за промјену амандмана на Устав БиХ**

Савјет је сачинио приједлог промјене амандмана II, III и IV на Устав БиХ, што је усвојено на 31. сједници Савјета, 24. 11. 2017. године. На основу закључка Савјета, амандмани су 26. 12. 2017. године упућени свим члановима Парламентарне скупштине БиХ како би их упутили у парламентарну процедуру, с обзиром на то да Савјет националних мањина БиХ, према пословницима оба дома Парламентарне скупштине БиХ, не може бити овлашћени предлагач амандмана.

- **Иницијатива за измјену и допуну Изборног закона у дијелу којим се регулише избор делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ**

Савјет је покренуо Иницијативу за израду приједлога измјене и допуне Изборног закона у дијелу којим се регулише избор делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ, са освртом на делегате из реда осталих. Садржај иницијативе је прихваћен на 32. сједници, одржаној 28. 12. 2017. године, и биће упућен свим члановима у Парламентарној скупштини БиХ, са приједлогом да их преузму и упуте у парламентарну процедуру с обзиром на то да Савјет националних мањина БиХ, према пословницима оба дома Парламентарне скупштине БиХ, не може бити овлашћени предлагач.

- **Иницијатива за унапређење законодавног оквира за националне мањине**

Савјет је на два начина иницирао начине унапређења законодавног оквира за националне мањине у БиХ. Прво је организована међународна конференција под

називом „Аутентичност националне мањине у БиХ“ која је послужила за идентификацију унапређења законодавног оквира, на основу искустава у другим државама. Друга иницијатива се односи на унапређење законодавног оквира за националне мањине на основу искустава Чешке Републике.

- Савјет је реализовао међународну конференцију под називом „Аутентичност националне мањине у БиХ“, која је одржана у Сарајеву 12. 07. 2017. године. Уводна обраћања су имали Тихомир Кнежичек, Салиха Ђудерија и Тони Павлоски, замјеник шефа Канцеларије Савјета Европе у Сарајеву. На конференцији је седам експерата презентовало радове на задате теме, примарно са аспекта законодавног оквира за националне мањине. На конференцији је било 50 учесника, представника структура власти, међународних институција, Савјета националних мањина и невладиних организација. Прије конференције одржана је прес-конференција. Радови и закључци са конференције биће представљени у Зборнику радова са конференције (издавање планирано у 2018. години). Информација са конференције је прихваћена на 28. сједници Савјета, одржаној 31. 08. 2017. године. С обзиром да Зборник радова са конференције није завршен, није упућен приједлог промјене законодавног оквира за националне мањине према Министарству за људска права и избјеглице БиХ.
- Савјет је обавио посјету Владином савјету за националне мањине Чешке Републике, 05. и 06. 09. 2017. Примарни циљ посјете био је упознавање законодавног оквира Чешке Републике који се односи на националне мањине, начин функционисања Савјета националних мањина и општи положај припадника националних мањина у Чешкој Републици. Организатор посјете био је Владин савјет за националне мањине Чешке Републике, са г. Поспишилом на челу. Састанцима су присуствовали представници министарстава који су чланови Савјета и стручњаци за питања националних мањина у Чешкој Републици. На основу резултата посјете, урађен је Извјештај о стручној посјети који је прихваћен на 29. сједници Савјета 29. 09. 2017. Информације о законодавном оквиру Чешке Републике су квалитетна основа за унапређење законодавног оквира за националне мањине у БиХ (активност Министарства за људска права и избјеглица која је почела 2016. године и заустављена у 2017. години, с очекивањем да ће се наставити у 2018. години).

С обзиром да су двије иницијативе упућене крајем 2017. године, није познато да ли ће надлежне институције прихватити Иницијативу за промјену амандмана на Устав БиХ и Иницијативу за измјену и допуну Изборног закона у дијелу којим се регулише избор делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ. Трећу иницијативу прихватиле су надлежне институције, с напоменом да су обје активности у оквиру иницијативе биле обухваћене Планом рада Савјета за 2017. годину.

Савјет је успоставио ефикасну сарадњу са Министарством за људска права и избјеглице БиХ, али однос осталих институција БиХ према Савјету није на задовољавајућем нивоу, што се потврђује закључком у Извјештају Европске комисије о напретку БиХ за 2016. годину, у поглављу 2.4, које се односи на заштиту људских права и заштиту мањина, тј. неповољан положај Савјета, гдје је наведено:

„Националне мањине су и даље недовољно присутне и премало учествују у политичким и јавним расправама и у медијима. Недостатак ресурса и политичких полуга у доношењу одлука ометају дјелотворност и учинак Савјета националних мањина на државном и ентитетском нивоу. Исполитизовани и сложени поступци именовања такође поткопавају легитимност и способност Савјета да ради исправно“.

Савјет у 2018. години очекује промјену стања и квалитетније уважавање приједлога које даје као савјетодавно тијело при Парламентарној скупштини БиХ.

Поглавље IV.

Састанци

- Предсједавајући је био домаћин састанка одржаног 06. 06. 2017. године са представницима Савјета Европе, а у вези с програмом „*Horizontal Facilities for the Western Balkans and Turkey*“. Састанак је одржан у Сарајеву, уз присуство представника Савјета Европе (Павлоски, Никифор и Мајсторовић).
- Чланови Савјета присуствовали су састанку са делегацијом Савјетодавног комитета за оквирну конвенцију о заштити националних мањина (Шандор-Салај, Бокашвили,

Хрустич и Зуман), а у вези са 4. мониторинг посјетом БиХ. Састанак је одржан 06. 07. 2017. године у Сарајеву.

- У 2017. години одржана су два састанка са особљем Канцеларије секретара Заједничке комисије за људска права на којим су вођени разговори о припремама сједница Савјета, реализацији активности у надлежности Канцеларије секретара, изради докумената и реализацији логистичких питања (службена путовања, припрема формулара за наплате трошкова, слање позива за сједнице, слање материјала и дописа и слично).

Поглавље V.

Информације

У извјештајном периоду Савјет је упутио и разматрао низ упита и информација:

- Информацију о статусу Акционих планова за рјешавање проблема Рома у области запошљавања, здравствене заштите и стамбеног збрињавања 2017-2020", извјестилац: Министарство за људска права и избјеглице БиХ;
- Информацију о одвојеним финансијским средствима за Роме и друге националне мањине за 2017. годину у буџету Босне и Херцеговине и методологији утрошка, извјестилац: Министарство за људска права и избјеглице БиХ;
- од Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине тражено је да достави нацрт Буџета институција Босне и Херцеговине за 2018. годину, у дијеловима који се односе на програме подршке националним мањинама у Босни и Херцеговини. Министарство је доставило тражене информације;
- од Дирекције за европске интеграције Босне и Херцеговине затражена је информација у вези с одговорима на Упитник Европске комисије за припрему мишљења о захтјеву за чланство Босне и Херцеговине у Европску унију - поглавље III „Поштовање и заштита мањина и права на културу“. Дирекција је доставила допис 20. 06. 2017. године, без јасног одговора на постављено питање.
- Савјет је на 24. сједници Савјета националних мањина БиХ, одржаној 21. 04. 2017. године, упутио упит Савјету министара БиХ са тражењем информације у којој мјери се реализује и поштује Закон о Савјету министара БиХ, гдје се у члану 6. наводи да у

саставу Савјета министара БиХ мора бити осигурано једно мјесто за припаднике осталих. У току 2017. године одговор није стигао.

- Савјет је упутио дописе Федералном и свим кантоналним министарствима образовања и науке да се, у складу са позитивним законским одредбама, у Федерацији БиХ уведе факултативна настава за припаднике националних мањина. Одговоре су доставили: Министарство образовања, науке, културе и спорта Херцеговачко-неретванског кантона, Федерално министарство образовања и науке, Министарство за образовање, науку, културу и спорт Зеничко-добојског кантона.
- Савјет је 27. 10. 2017. године разматрао Информацију о 4. извјештају Босне и Херцеговине о законодавним и другим мјерама за примјену принципа утврђених у Оквирној конвенцији о заштити националних мањина Савјета Европе и упутио Министарству за људска права и избјеглице БиХ приједлоге у вези са 5. извјештајем Босне и Херцеговине о законодавним и другим мјерама за примјену принципа утврђених у Оквирној конвенцији о заштити националних мањина Савјета Европе.
- Савјет је разматрао два приједлога за давање подршке савезима националних мањина на локалним нивоима. Подржане су иницијатива Савјета националних мањина Кантона Сарајево за обнову и пренамјену "Аустријске куће" у Сарајеву и приједлог за давање подршке за реализацију пројекта отварања "Културног центра различитости" у Добоју.

Поглавље VI.

Рад са медијима

У извјештајном периоду активности Савјета су документоване у штампаним и електронским медијима, а највише на интернетским порталима:

- гостовање предсједавајућег и члана Савјета Неџада Јусића у трећем Дневнику ФТВ 12. 07. 2017.
- Ослобођење, чланак поводом одржавања конференције о теми "Услови за заштиту националних мањина у БиХ", 13. 07. 2017.
- интервју предсједавајућег за емисију "Коријени" на РТРС-у, 05. 08. 2017, у вези с Изборним законом БиХ и радом Савјета.

- изјава предсједавајућег за Радио Слободна Европа 23. 12. 2017. у вези с амандманима на Устав БиХ.

Рад Савјета се редовно прати и публикује путем прес-службе Парламента БиХ, као и објављивањем информација о раду Савјета на веб-страници Парламента/Савјета и другим веб-порталима, нпр:

- Фокус, одржана 25. сједница Савјета националних мањина БиХ, 29. 05. 2017.
- РТРС, Савјет националних мањина БиХ: Увести факултативну наставу за мањине у ФБиХ, 03. 07. 2017.
- Ослобођење, аутентичност националне мањине у БиХ, 12. 07. 2017.
- *Vijesti.ba* - покушати идентификовати шта значи припадник националне мањине у БиХ, 12. 07. 2017.
- БХРТ, КНЕЖИЧЕК: “ШТА ЗНАЧИ ПРИПАДНИК НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ У БиХ”?, 12. 07. 2017.
- *Dnevnik.ba*, Савјет националних мањина БиХ подржао иницијативе Савјета мањина Кантон Сарајево, 02. 10. 2017.

Поглавље VII.

Остале активности Савјета националних мањина БиХ

- Није било активности о усвајању Стратешке платформе за рјешавање питања националних мањина у БиХ. Документ је финализован али није усвојен у надлежним институцијама, па тако није био предмет разматрања Савјета министара БиХ који је надлежан за усвајање наведене стратегије. Стратегија је рађена годинама а Савјет је све вријеме био укључен у њену израду путем радне групе и расправа на самим сједницама Савјета.
- Предсједавајући Савјета учествовао је на конференцији „Значај учења матерњег мањинског језика у сегменту очувања културног идентитета“, одржаној у Прњавору 21. 02. 2017. године, у организацији Савеза националних мањина општине Прњавор.
- Члан Савјета Нецад Јусић учествовао на конференцији “ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА РАД БЕЗ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ“ у организацији Заједничке комисије за људска

права и Министарства за људска права, а поводом обиљежавања 10. децембра – Међународног дана људских права. Конференција је одржана у Сарајеву, 04. 12. 2017. године.

- Предсједавајући учествовао на округлом столу – презентација „Култура разноликости за дијалог и развој“, одржан у Тузли 22. 05. 2017, у организацији ОЕБС-а.
- Предсједавајући учествовао на обиљежавању 16. новембра, Свјетског дана толеранције. Том приликом је отворена Канцеларија за националне мањине у Граду Бијељина, а присутнима се, у име Савјета, обратио предсједавајући.
- Чланица Савјета Јованка Манзаловић Шалака учествовала на свечаној сједници Одбора за Роме при Савјету министара, поводом обиљежавања Свјетског дана Рома. Сједница је одржана у Сарајеву, 10. 04. 2017. године, у организацији Министарства за људска права и избјеглице БиХ.
- Комеморација поводом обиљежавања Међународног дана сјећања на жртве Холокауста - 27. јануара, одржана је у Сарајеву 27. 01. 2017, уз учешће предсједника Јеврејске заједнице у Босни и Херцеговини и члана Савјета Јакоба Финција.
- Уручене су захвалнице за допринос у дјеловању и раду Савјета националних мањина БиХ (УНДП и ОЕБС, 22. 05. 2017).
- Предсједавајући Савјета је на позив Савеза националних мањина Републике Српске учествовао на манифестацији „Четрнаеста смотра културног стваралаштва националних мањина“ и на изложби "Коријени - Бањалучани чешког поријекла". Смотра је одржана у Бањалуци, 30. 09. 2017. године. На манифестацији су учествовали и чланови Савјета Андрија Сваток и Марија Грбић.
- Предсједавајући Савјета је на позив Савеза националних мањина Републике Српске учествовао на 8. фестивалу националних мањина општине Прњавор - "Мала Европа", који је одржан 19. 09.2017. године у сали Основне школе "Никола Тесла" у Прњавору. На манифестацији су учествовали и чланови Савјета Андрија Сваток и Марија Грбић.
- Чланови Савјета учествовали су на манифестацији MINORITY – Дани националних мањина Кантона Сарајево, одржаној 25. 11. 2017. године у Сарајеву.
- **Представници Савјета националних мањина, као и свих претходних година, нису позивани на обиљежавање државних и вјерских празника, свечаности или обиљежавање значајних датума које су организовали државни, политички и вјерски званичници у Босни и Херцеговини током 2017. године.**

- Није познато да ли је Заједничка комисија за људска права при избору чланова Савјета у нови сазив (од 2018. године) консултовала удружења националних мањина у погледу избора чланова Савјета, сходно члану 3. Одлуке о оснивању Савјета.
- Савјет националних мањина је на сједницама предлагао надлежним институцијама да га укључе у попуњавање Упитника Европске комисије у поглављима која се односе на положај припадника националних мањина. Савјет није консултован у погледу давања одговора на Упитник Европске комисије и није упознат какви су одговори дати у Упитнику.

Савјет националних мањина БиХ је реализовао све активности које су биле у његовој директној надлежности и које су предвиђене Планом рада Савјета за 2017. годину.

Предсједавајући Савјета националних мањина БиХ
проф. др Тихомир Кнежичек